

Huiszwaluwen in 2007 opeens weer in de lift

Het aantal paren van de Huiszwaluw dat zich in 2007 in de regio vestigde geeft reden tot verbazing. Opeens was er weer een stijging en niet zo'n kleine ook. Met maar liefst ruim 200 paren meer werd er even een punt gezet achter een reeks van jaren met achteruitgang. De toekomst zal leren of deze toename een incident was of de inleiding van een gunstige ontwikkeling is.

Dick A. Jonkers

Hoewel het aantal broedparen vooruitging van 1154 in 2006 naar 1376 in 2007 is toch wel enige voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van figuur 1. Er zijn op drie plaatsen kolonies aangetroffen die daar al veel eerder aanwezig zijn geweest, maar tot nu toe aan de aandacht waren ontsnapt. Het ieder jaar weer opnieuw volledig doorkruisen en afzoeken van het telgebied is dus van groot belang.

Vechtplassengebied

Een spectaculaire ontwikkeling deed zich voor in het Vechtplassengebied. Daar broedden maar liefst 173 paren meer dan in 2006. Toch breidde de populatie zich niet in alle gemeenten uit. In zeven gemeenten vond weliswaar een uitbreiding van het aantal broedparen plaats, maar er was ook nog wat anders aan de hand. Wat wil het geval. Bij Nederhorst den Berg zijn op drie locaties nesten gevonden die daar ook al in 2006 aanwezig waren. Ook in het centrum van Weesp bevond zich al jaren een tot nu toe niet opgemerkte kolonie. Het gaat hier niet om grote aantallen, maar toch. In Muiden/Muiderberg zette de vooruitgang door, net als vorig jaar. Moest vorig jaar nog gemeld worden dat de aantallen in Loosdrecht terugliepen, dit jaar werd er weer een sprong voorwaarts gemaakt. Er is echt geen peil op de ontwikkelingen te trekken, want de vier gemeenten die nu een daling hadden, hadden in 2006 t.o.v. 2005 een vooruitgang geboekt.

Het Gooi

Op Hollandse Rading na ging de stand hier vooruit. Huizen blijft koploper; er zijn 48 locaties waar vestigingen zijn gevonden. Ook Naarden deed het niet slecht. Dat werd mede veroorzaakt door een kolonie van 25 nesten die is gevonden bij een veehouder tussen Naarden en Muiden. De kolonie bleek daar al jaren aanwezig te zijn. Voor Blaricum-dorp is het doek waarschijnlijk gevallen. Er was geen

enkel nest meer aanwezig. Toch is het niet uitgesloten dat er af en toe nog een paar tot nestelen komt. De discussie over de toekomst van de boerderij Stadzicht in Naarden duurt nog steeds voort en de kolonie die daar huisde had een grootte van 37 nesten.

Eemland

De verbeterde situatie was ook in Eemland merkbaar en dan vooral in de Eempolders. De nieuwe boerderijen trekken elk jaar weer meer Huiszwaluwen aan. Eembrugge moest iets inleveren. In Eemdijk daarentegen zagen enkele paren kans een nest te maken. Een ervan deed dit onder de plank die onder het nest van vorig jaar bevestigd was. In dit dorp worden door sommige inwoners al jaren achtereenvolgende pogingen ondernomen om vestigingen te voorkomen. Desondanks gaan de huiszwaluwen stug door.

Figuur 1. Aantal broedparen van Huiszwaluwen per gemeente in 2007

Gemeente	Broedparen	
	2007	2006
Muiden/Muiderberg	266	233
Weesp	83	74
Nigtevecht	19	20
Nederhorst den Berg	73	57
Vreeland	29	20
Loenen a/d Vecht	17	9
Nieuwersluis	5	3
Ankeveen	34	44
's-Graveland	36	42
Kortenhoef	37	38
Loosdrecht	88	56
Hollandsche Rading	9	10
Hilversum	10	9
Naarden	119	87
Huizen	162	137
Eemnes	308	233
Eembrugge	33	35
Eemdijk	50	46
Totaal	1376	1154

Kunstnesten

De proef met de planken met spachtelputz (Jonkers 2007) lijkt mislukt. Er wordt nu over nagedacht hoe deze plek toch attractief voor Huiszwaluwen gemaakt kan worden. De grotendeels uit kunstnesten bestaande kolonie in Eembrugge was geheel bezet. Enkele paren Huismussen hadden nesten gekraakt. Er broedden 33 paren Huiszwaluwen met net als in voorgaande jaren normale nesten tussen de kunstnesten. Ook dit jaar waren de zes kunstnesten aan de brugwachterswoning bij de Eem onbewoond.

Huiszwaluwen

Bron: internet (Capreolus)

Koloniegrootte

In het onderzoekgebied zijn 145 vestigingen van Huiszwaluwen aangetroffen. Het overgrote deel daarvan was ook in eerdere jaren al aanwezig en bestond uit een klein aantal nesten. Er waren in 2007 70 vestigingen van één paar en dit waren er 16% minder dan in 2006, een afname die vrijwel gelijk is aan die van het voorgaand broedseizoen. Dit ondanks het feit dat er op een aantal plaatsen nieuwe vestigingen zijn aangetroffen. Verder nam het aantal kolonies van 2-5 nesten af naar 72 (2006-99). In de categorie van 6-10 nesten waren er nu 32 en hiermee gaat de uitbreiding vanaf 2005 dus nog door. De groep met 11-25 nesten steeg naar 18 (2006-11). Van de middelgrote kolonies (26-50 nesten) waren er vijf (2006-6). Vergeleken met 2005, toen er elf waren is dit een soort stabilisatie. De kolonie

Medewerkers aan het onderzoek

Zonder hulp van vele anderen kan een onderzoek niet worden uitgevoerd over een zo groot gebied als dat tussen de Vecht en de Eem. Daarom veel dank aan de volgende medewerkers:

G. Bieshaar, Y. Bosman, E. de Bruin, R. van Dijk, A.C. Driessen, L.J. Dwars-van Achterbergh, W.M. Fase, W. Fokker, P. Gijsen, D.A. Jonkers, A.J. van Klaveren, N. Klippel, W. Langendorff, K. Pranger, H.W. Reddingius-Schreuder, S. Staps, A.P. Vermeule, M. Voorveld en M. van der Weyden.

Geraadpleegde literatuur.

Jonkers, D.A. 2007. De stand van de Huiszwaluw in de regio in 2006. De Korhaan 41(1): 19-20.
Wieland, A. 2007. Broedvogelinventarisatie Terneuzen 2007. Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut Terneuzen.

in De Kampen bij Blaricum breidde zich uit van 53 nesten in 2006 naar 62 in dit jaar. In de Noordpolder beoosten Muiden waar op korte afstand van elkaar bij boerderijen wordt genesteld was het deels stuivertje wisselen. Op één adres verdwenen er van de 21 in vorig jaar 18, maar iets verderop steeg het aantal van 49 naar 67. Zouden dit de paren zijn die eerst op het vorige adres zaten? We zullen het nooit weten. Opvallend was dat op een tussenliggend adres een spectaculaire aanvulling van de bestaande kolonie geconstateerd werd. In 2006 huisden hier 83 paren, in 2007 waren dit er 110. Wellicht zaten hier ook paren tussen van het eerder genoemde adres. van De topper is nog steeds de 112 nesten tellende kolonie in de Noordpolder te Veld (Eemnes); die wist zich te handhaven met 113 paren (2006-112).

Huiszwaluw

Bron: internet, Joris Elst

Tot slot

We mogen ons blijkbaar in de handen knijpen met de aantallen Huiszwaluwen die nog steeds in onze regio tot nestelen komen. Op de Rode lijst wordt de Huiszwaluw aangemerkt als een gevoelige soort. Dat wij niet de enige zijn met plaatselijke afname zoals in Blaricum, waar de soort nu is verdwenen, komt naar voren in een verslag uit Terneuzen. Begin jaren 90 van de vorige eeuw bevatte deze plaats nog 25 nesten; in 2007 waren dit er slechts twee. (Wieland 2007).